

Sygn. akt III Ca 1113/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 sierpnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Barbara Braziewicz

Protokolant Paulina Kozioł

po rozpoznaniu w dniu 25 sierpnia 2015 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

w K.

przeciwko B. B.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 1 grudnia 2014 r., sygn. akt II C 1233/14

oddala apelację.

SSO Barbara Braziewicz

Sygn. akt III Ca 1113/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem zaocznym z dnia 1 grudnia 2014r. Sąd Rejonowy w Gliwicach oddalił powództwo (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K. przeciwko pozwanej B. B. o zapłatę kwoty 1405, 16zł.

Przytoczony wyrok oparty został na ustaleniach przedstawionych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Z ustaleń tych wynika, że powód przedłożył kserokopię umowy pożyczki gotówkowej, rolowanej z dnia 22 grudnia 2013r. wraz z regulaminem monitoringu i windykacji zadłużenia oraz wezwanie do zapłaty na kwotę 947,36 zł należności z tytułu pożyczki, 5,66 zł z tytułu odsetek, 40 zł z tytułu telefonu do klienta i 100 zł za wezwanie do zapłaty.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy stwierdził, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie. W ocenie Sądu Rejonowego dokumenty przedłożone przez powoda nie dowodziły istnienia zobowiązania po stronie pozwanej. Po pierwsze samo podpisanie umowy nie stanowi dowodu przekazania środków pozwanej. Z samej jej treści wynikało, że wypłata pożyczki „nastąpi pod warunkiem...” vide; § 2 ust. 4 umowy. Nadto pozwanej zastrzeżono prawo do odstąpienia od umowy. Dla istnienia zobowiązania powód winien zatem wykazać, że przekazał pozwanej określoną kwotę, od kiedy stała się ona wymagalna (dla weryfikacji zasadności i prawidłowości wyliczenia odsetek) oraz ewentualnie jaka jej część została spłacona i kiedy. Powód nie udowodnił także za jaki okres naliczył odsetki, ani że poniósł koszt rozmowy telefonicznej na kwotę 40 zł oraz koszt wezwania w wysokości 100 zł. Z zasady notoryjności

i doświadczenia zawodowego wynikało, że koszty te – nawet gdyby były zasadne - były znacznie zawyżone (koszt opłaty pocztowej za 2 listy polecone, których kserokopie powód przedłożył, dają zaledwie 10% dochodzonej kwoty za wezwania). Zgodnie z art. 339 § 1 i 2 k.p.c. jeżeli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia nie bierze w niej udziału, sąd wyda wyrok zaoczny. W tym wypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. W przedmiotowej sprawie powód nie przytoczył i nie przedłożył żadnych dokumentów, potwierdzających istnienie wierzytelności, co do zasady oraz co do kwoty.

Uniemożliwił tym samym sądowi jakąkolwiek kontrolę powództwa. Ponadto Sąd podniósł, że

powód, jako profesjonalista na rynku obrotu bankowego (w dodatku w interakcji z konsumentem) powinien we własnym interesie dochować aktów należytej staranności, umożliwiającej dochodzenie przejmowanych wierzytelności w sądzie, z uwzględnieniem obowiązującej w tym zakresie procedury. Obecnie obowiązujące przepisy k.p.c. nie przewidują uzupełnienia braków pozwu na wezwanie sądu, za wyjątkiem braków dotyczących pełnomocnictwa, nie zwalnia to jednak strony od dochowania zasad wymogów procesowych, przewidzianych dla danego rodzaju postępowania. W trybie postępowania procesowego strona ma obowiązek wykazania swoich twierdzeń oraz prawo stawiennictwa na rozprawie i złożenia wyjaśnień. Z uprawnień tych powód - mimo istnienia możliwości – nie skorzystał. Skutkami niestaranności w działaniu powoda sąd nie mógł obciążyć strony przeciwnej (konsumenta), nawet w sytuacji gdy nie podjęła ona obrony procesowej z własnej inicjatywy. Byłoby to sprzeczne nie tylko z procedurą sądową, ale i fundamentalnymi zasadami państwa prawa. Mając na uwadze poczynione ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy uznał, że – mimo zaoczności wyroku - na powodzie ciążył obowiązek udowodnienia zasadności całego roszczenia, zgodnie z ogólną zasadą dowodową, opisaną w art. 6 kodeksu cywilnego ("Ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne"). Powód nie wykazał swojego roszczenia w żaden wiarygodny sposób, ani nawet go nie uprawdopodobnił. W tej sytuacji roszczenie pozwu, jako udowodnione w myśl art. 6 k.c. podlegało oddaleniu.

Od powyższego wyroku apelację wniósł powód, zaskarżając orzeczenie w całości. We wnioskach wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości

Sygn. akt III Ca 1113/15

poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 1.405,16 zł ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji celem ponownego rozpoznania oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów procesu, w tym także kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych za postępowanie odwoławcze. Skarżący zarzucił Sądowi naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 233k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i błędne przyjęcie, że dokumenty złożone przez powódkę nie potwierdzają istnienia zobowiązania wobec pozwanej podczas gdy interes prawny powódki, a tym samym roszczenie powódki wynika z zawartej umowy pożyczki gotówkowej nr (...) z dnia 22grudnia 2013r. oraz umowy w sprawie monitoringu zadłużenia, które stanowią o istnieniu zobowiązania pozwanej oraz wysokości dochodzonego roszczenia; art.232 k.p.c. w zw. z art.6 k.c. poprzez błędne zastosowanie polegające na przyjęciu, iż powódka nie wykazała okoliczności koniecznych do zasądzenia na jej rzecz roszczenia w całości podczas gdy pozwana z racji przyjętej postawy procesowej nie podważała tych twierdzeń i nie zakwestionowała przywoływanych okoliczności przez co należy je uznać za przyznane mając na uwadze kontradiktoryjny model postępowania cywilnego. Nadto skarżący wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentu – historii windykacji pożyczki o nr (...) – na okoliczność podejmowanych przez powódkę przedsądowych czynności windykacyjnych oraz zasadność naliczenia opłat, próby polubownego załatwienia sporu oraz dowodu wypłaty kwoty pożyczki nr (...) (...), na okoliczność potwierdzenia przekazania przez pożyczkodawcę kwoty wynikającej z umowy pożyczki pożyczkobiorcy.

Sąd Odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja powoda nie zasługuje na uwzględnienie, gdyż zaskarżony wyrok należy uznać za trafny.

Powołane w apelacji zarzuty naruszenia prawa procesowego, należało uznać za chybione.

Sąd Okręgowy podziela i uznaje za swoje zarówno ustalenia faktyczne, jak i prawne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, uznając, iż nie ma potrzeby ich ponownego szczegółowego przytaczania, ustalenia te znajdują bowiem oparcie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, które to dowody Sąd ten ocenił w granicach zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c., wbrew twierdzeniom skarżącej. Wnioski tego Sądu co do faktów w sposób logiczny wynikają z treści przeprowadzonych w sprawie nielicznych dowodów, a zaoferowanych przez stronę powodową, równocześnie Sąd poddał ocenie cały zebrany w niej materiał dowodowy. Przede wszystkim jednak należy zauważyć, że skarżący nie postawił skutecznie zarzutu naruszenia przez Sąd art.233§1 k.p.c., bowiem nie wykazał, iż Sąd Rejonowy, dopuścił się błędu logicznego w dokonanej ocenie okoliczności wziętych za podstawę wydanego orzeczenia i istotnych dla jej rozstrzygnięcia, uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, tymczasem tylko takie uchybienia mogą być przeciwstawione uprawnieniu Sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął Sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie, niż ocena Sądu (tak SN w orzeczeniu z 6.11.1998r., IICKN 4/98 nie publ.).

Sąd Okręgowy mając na uwadze regulację art. 381k.p.c. uznał za uzasadnione oddalenie złożonych przez powoda dopiero na etapie postępowania odwoławczego wniosków dowodowych, uznając, iż wnoszący w dostatecznym stopniu nie uprawdopodobnił tego, iż potrzeba ich powołania wynika dopiero w toku postępowania odwoławczego. Zawnioskowany dopiero na etapie postępowania odwoławczego dowód z dokumentu w postaci historii windykacji pożyczki o nr (...) – na okoliczność podejmowanych przez powódkę przedśądowych czynności windykacyjnych oraz zasadności naliczenia opłat, próby polubownego załatwienia sporu oraz dowodu wypłaty kwoty pożyczki nrKKW/26/12/2013/ (...), na okoliczność potwierdzenia przekazania przez pożyczkodawcę

Sygn. akt III Ca 1113/15

kwoty wynikającej z umowy pożyczki, mogły zostać przeprowadzone jeszcze w toku postępowania przed Sądem Rejonowym. Z tych przyczyn, niezależnie od tego, iż skarżący nie dołączył w/w dowodu wpłaty do apelacji, Sąd drugiej instancji był uprawniony do pominięcia tych dowodów zgłoszonych dopiero w postępowaniu apelacyjnym, albowiem zaszyły przesłanki określone przepisem 381 k.p.c. (zob. wyrok SN z dnia 10 maja 2000 r., III CKN 797/00, Prok. i Pr. 2000, nr 10, poz. 42).

Podkreślenia wymaga, iż niniejsza sprawa jest rozpoznawana w postępowaniu uproszczonym (art. 505¹ pkt 1 k.p.c.). Apelacja w postępowaniu uproszczonym jest zbliżona do modelu rewizyjnego (kontrolnego). Jest bowiem ograniczona do minimum możliwości przeprowadzenia przez sąd odwoławczy postępowania dowodowego do dowodu z dokumentu (pewnego i najczęściej prostego w przekazie środka dowodowego). Pełne postępowanie dowodowe - w zakresie wnioskowanym przez strony - może być prowadzone jedynie w sytuacji wniesienia apelacji, w której zarzuty w niej podniesione będą oparte na okolicznościach faktycznych lub środkach dowodowych, z których strona nie mogła skorzystać w trakcie postępowania przed sądem, który wydał orzeczenie. Strona musi wykazać zaistnienie takich okoliczności (zob. P. Pogonowski, komentarz LEX 2013r.). Zgodnie bowiem z art. 505¹¹ § 1 k.p.c. sąd drugiej instancji nie przeprowadza postępowania dowodowego z wyjątkiem dowodu z dokumentu. Przepis § 2 art. 505¹¹ § 1 k.p.c. stanowi, że § 1 nie stosuje się, jeżeli apelację oparto na późniejszym wykryciu okoliczności faktycznych lub środkach dowodowych, z których strona nie mogła skorzystać przed sądem pierwszej instancji.

W niniejszej sprawie powód także nie wykazał, że okoliczności, które miałyby zostać wykazane przedłożonymi dokumentami nie były znane powodowi na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego i że nie mógł się wówczas na nie powoływać. Reasumując, stwierdzić należy, że powód nie udowodnił okoliczności podnoszonych w apelacji.

W niniejszej sprawie zachodziły podstawy do wydania wyroku zaocznego, gdyż spełnione zostały przesłanki wskazane w art. 339 § 1 k.p.c. Przewidziane w art. 339 § 2 k.p.c. domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie

strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego - domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe i to tylko wówczas, gdy twierdzenia powoda nie budzą uzasadnionych wątpliwości. Zatem wówczas gdy zasadnie wydaje się, iż twierdzenia pozwu np. nie odpowiadają w pełni rzeczywistości, czy też wskazują na bezzasadność dochodzonego roszczenia, to koniecznym jest przeprowadzenie postępowania dowodowego w sprawie. Jednocześnie zaś wymaga podkreślenia, że przyjęcie za prawdziwe twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie okoliczności faktycznych i nie zwalnia Sądu orzekającego od obowiązku rozważenia, czy oświadczenia te uzasadniają należycie i w całości żądania pozwu i czy uwzględnienie tych żądań nie narusza obowiązujących przepisów. Wprowadzone przez przepis art. 339 § 2 k.p.c. swoiste domniemanie zgodności twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy nie zwalnia powoda od przytoczenia faktów, które są niezbędne do dokonania subsumcji materialnoprawnej, stanowiącej faktyczną i materialnoprawną podstawę wyroku. Sąd obowiązany jest bowiem, nawet przy uznaniu twierdzeń powoda za prawdziwe, dokonać prawidłowej oceny zasadności żądania pozwu opartego na tych twierdzeniach, z punktu widzenia prawa materialnego; stanowisko takie ugruntowane jest zarówno w doktrynie jak i judykaturze (zob. np. wyrok SN z dnia 31 marca 1999 r., I CKU 176/97, Prok.i Pr.-wkł. 1999/9/30, zob. też ost. wyrok SA w Katowicach z dnia 10.09.2013r. IACa 494/13, LEX nr 1378705). Zatem Sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy w świetle przepisów obowiązującego prawa materialnego, twierdzenia powoda uzasadniają uwzględnienie żądań pozwu, w zakresie tym bowiem nie obowiązuje domniemanie z art. 339 § 2 k.p.c., negatywny zaś wynik takich rozważań powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo.

Zatem wobec tego, iż w ocenie Sądu Rejonowego zachodziły okoliczności wskazane w art. 339 § 2, uniemożliwiające przyjęcie przez Sąd za prawdziwe twierdzeń powoda o okolicznościach sprawy, Sąd ten przed rozstrzygnięciem sprawy przeprowadził postępowanie

Sygn. akt III Ca 1113/15

dowodowe celem wyjaśnienia zaistniałych wątpliwości co do faktów. Także rozważył, czy w świetle przepisów obowiązującego prawa materialnego, twierdzenia powódki uzasadniały żądanie pozwu i ostatecznie doszedł do wniosku, iż nie dawały one podstaw do uwzględnienia w całości żądania pozwu, co skutkowało oddaleniem powództwa.

Ponadto Sąd Okręgowy także uznał, iż nie doszło do naruszenia regulacji art. 230 w zw. z art. 339 §2 k.p.c. W świetle art. 230k.p.c. sąd bez dostatecznego uzasadnienia, nie może przyjmować za prawdziwe twierdzeń strony, którym strona przeciwna wyraźnie nie zaprzeczyła. Sąd może uznać za przyznane przez stronę niezaprzeczone twierdzenia strony drugiej tylko w wypadku, gdy takie domniemane przyznanie jest uzasadnione wszechstronnym rozważeniem wszystkich okoliczności sprawy, biorąc pod uwagę wynik całej rozprawy (por. np. uzasadnienie wyroku SN z dnia 19 października 2005 r., V CK 260/05, LEX nr 187090). Równocześnie samo milczenie jednej ze stron co do twierdzeń strony przeciwnej nie może stanowić podstawy do uznania faktów za przyznane (por. wyrok SN z dnia 17 lutego 1975 r., II CR 719/74, LEX nr 7661).

Także za chybiony należało uznać zarzut naruszenia przez Sąd meriti regulacji art. 232k.p.c w zw. z art. 6k.c. Obowiązek wykazania dowodów obciąża bowiem przede wszystkim strony. Jednocześnie rzeczywistego znaczenia nabierają obecnie reguły rozkładu ciężaru dowodu, wynikające z art.6 k.c. Obowiązek przedstawiania dowodów spoczywa na stronach (art.3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art.227k.p.c.) spoczywa na stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (art.6 k.c.)- zob. orzeczenie S.N. z 17 grudnia 1996r., (...) 45/96 OSNC 1997, nr 6-7, poz.75).

Rację zatem ma Sąd meriti, że to rzeczą powoda było udowodnienie i wykazanie stosownymi środkami dowodowymi, że przekazał pozwanej określoną kwotę, od kiedy stała się ona wymagalna oraz ewentualnie jaka jej część została spłacona i kiedy. Ponadto powód także powinien był udowodnić za jaki okres naliczał odsetki, a także, że poniósł koszt rozmów telefonicznych na kwotę 40 zł oraz koszt wezwań w wysokości 100 zł. Tymczasem powód istotnie nie wykazał, jak trafnie zauważył Sąd meriti, powyższych okoliczności, zatem faktycznie z powinności wynikającej z art. 6 k.c. się nie wywiązał.

Za dostateczny dowód wykazujący powyższe okoliczności nie mogły być uznane dokumenty złożone w toku sprawy przez powoda. Zatem, wbrew zarzutom apelacji, Sąd Rejonowy trafnie ocenił, iż z uwagi na zaofiarowany przez powoda w toku sprawy niewystarczający materiał dowodowy, brak było podstaw do poczynienia definitywnych ustaleń co do uznania zasadności i wysokości roszczenia powoda. Przy czym, jak trafnie zauważył Sąd Rejonowy, to na powodzie ciążył powyższy obowiązek (art.6 k.c.), z którego ten się nie wywiązał.

Ponadto zarzuty podniesione w apelacji mają w ocenie Sądu Okręgowego przede wszystkim charakter czysto polemiczny i sprowadzają się do negowania właściwej oceny i ustaleń Sądu pierwszej instancji, przeciwstawiając im własne oceny i wnioski, które w żadnym razie nie mogą podważyć trafności rozstrzygnięcia i argumentacji Sądu Rejonowego.

Konkludując, zaskarżony wyrok odpowiada prawu, a zarzuty powoda nie zasługiwały na uwzględnienie.

Z tych względów, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art.505¹⁰ §1k.p.c., apelację powoda oddalono, jako bezzasadną.

SSO Barbara Braziewicz